

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД 2024 РОКУ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Цільова аудиторія

- Представників органів місцевого самоврядування

Метод збору інформації та механіка опитування

- Онлайн-інтерв'ю (CAWi, computer-assisted web interviews)
- КМІС запрограмував опитувальник на платформі InPoll та надав посилання Замовнику. Далі Замовник самостійно поширив посилання за власною базою контактів

Вибірка

- Всього було отримано 186 заповнених опитувальники з 119 різних громад з 22 різних областей України

Дати польового етапу

- 23 жовтня-5 листопада 2024 року

- **40% респондентів повідомили про те, що у їх громадах виникають проблеми під час застосування законодавства, що стосується відновлення громад.** При цьому переважно мова про проблеми, які виникають час від часу (26%, про постійні проблеми говорять 5%, а про рідкі проблеми – 9%). Про відсутність проблем говорять 23%, а решта не змогли відповісти на запитання. Серед проблем найчастіше респонденти говорили про суперечності або прогалини в законодавстві;
- **Поняття «відновлення територій» не є чітко визначеним для 18% (вважають його чітко визначеним 0 – 43%), поняття «розвиток територій» – для 15% (вважають його чітко визначеним – 45%).** Водночас близько третини респондентів не змогли відповісти. Найчастіше респонденти говорили про потребу чітко визначити терміни в законодавстві і розмежувати їх;
- **94% респондентів знайомі з основними принципами політики відновлення та розвитку, яка впроваджується Урядом України, проте з них добре обізнані – 27%** (а решта 67% дещо чули, але не знають деталей). Серед тих, хто знає про таку політику, 38% повідомляють про проблеми під час її реалізації (постійні проблеми мають 9%, час від часу – 21%, зрідка – 8%). Не мають проблем – 17% (решта не змогли відповісти). Серед наявних проблем найчастіше мова йшла про брак фінансування;
- **53% респондентів вважають достатніми повноваження ОМС у сфері відновлення, не вважають їх достатніми – 12%.** Ті, кому не вистачає повноважень, відносно частіше зазначали про потребу більшої самостійності в рішеннях та питання забезпечення надходжень до громади (зокрема, ПДФО);
- **44% оцінюють як достатній доступ до якісних даних для планування відновлення та розвитку Вашої громади, не вважають його достатнім – 24%.** Більшість респондентів, які говорили про недостатній доступ, зазначають про брак місцевої статистики. Також багато респондентів говорили про обмежений доступ до реєстрів;
- **Серед документів, які необхідно розробити для планування відновлення та розвитку громади, найчастіше респонденти говорили про Стратегію розвитку громади, План відновлення і розвитку громади, План просторового розвитку громади;**

- **37% респондентів повідомили про наявність проблем під час надання послуг через неврегульованість або прогалини в законодавстві** (з них 3% мають постійні проблеми, 25% мають їх час від часу, а 9% мають їх зрідка). Не мають таких проблем – 26% (решта не змогли відповісти на запитання). Відносно найчастіше респонденти говорили про соціальний захист і адміністративні послуги;
- **13% респондентів вважають достатніми обсяг державної підтримки та фінансових інструментів для відновлення/розвитку громади. Не вважають їх достатніми – 55%.** Насамперед респонденти просто говорили про брак фінансування, брак джерел підтримки від держави та/або міжнародних партнерів;
- **22% респондентів стверджують, що у їх громаді є проблеми у співпраці із бізнесом** (постійні проблеми – 3%, час від часу – 12%, зрідка – 7%). Не мають проблем – 39% (решта не змогли відповісти). Респонденти найчастіше говорили про брак інтересу бізнесу до громади, брак комунікації, тіньову економіку, різні погляди на відновлення, нечітке законодавство;
- **15% респондентів стверджують, що у їх громаді є проблеми у співпраці із державою** (постійні проблеми – 3%, час від часу – 7%, зрідка – 5%). Не мають проблем – 41% (решта не змогли відповісти). Найчастіше респонденти говорили про брак фінансування;
- 14% респондентів знають або чули про проблеми в деокупованих громадах. Найчастіше мова йшла про руйнування та безпекові проблеми, а також про відтік людей і кадрів;
- **31% респондентів вважають, що у законодавстві щодо взаємодії ОМС та військових адміністрацій існують проблеми** (вважають, що є дуже багато прогалин – 5%, досить багато – 7%, окремі незначні – 19%). Вважають, що прогалин немає – 17% (решта не змогли відповісти на запитання). Найчастіше респонденти говорили про брак розмежування повноважень та їх дублювання;
- **24% респондентів вважають, що має місце дублювання повноважень ОМС і військових адміністрацій** (2% бачать дуже багато дублювань, 5% – досить багато, 17% – окремі незначні). Найчастіше респонденти пояснювали свою думку тим, що повноваження недостатньо розмежовані, а також що у деяких військових адміністрацій обмежені функції;

- **42%** респондентів вважають ефективними запроваджені інструменти контролю за витратами на проєкти відновлення. **Не вважають так – 4%.** Водночас близько половини респондентів не змогли відповісти;
- **11%** бачать важливі напрямки у відновленні / розвитку громад, які потребують удосконалення чи додаткового регулювання, **24%** бачать окремі напрямки, які можуть потребувати лише певного **вдосконалення**. При цьому вважають, що таких напрямків немає – 4% (а решта 61% не змогли відповісти на запитання).

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

ЧИ ВИНΙΚАЮТЬ ПРОБЛЕМИ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЩОДО ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД

У Вас виникають чи ні проблеми під час застосування законодавства, що стосується відновлення громад?

ЯКІ ПРОБЛЕМИ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЩОДО ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД ВИНИКАЮТЬ

**Які саме проблеми у Вас виникають під час застосування законодавства, що
стосується відновлення громад?**

запитання у відкритому форматі серед тих, хто у кого виникають проблеми

Суперечності або прогалини у законодавстві,
складнощі з реалізацією

41

Законодавство щодо окупованих територій,
об'єктів у зоні бойових дій

10

Брак фінансування

8

Роз'яснення щодо застосування законодавства

6

Робота співробітників в умовах обстрілів

5

Робота з реєстрами

5

Допомога ВПО

4

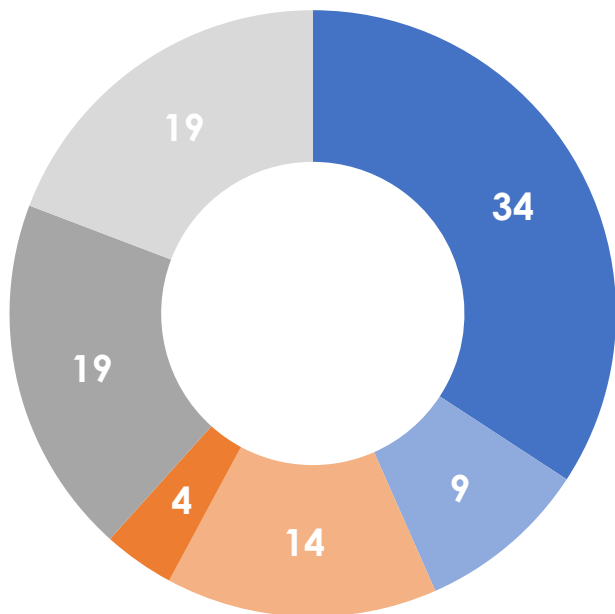
Інші <

ЧІТКІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ» І «РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ»

На Вашу думку, у законодавстві поняття «відновлення територій» і «розвиток територій» визначені чітко чи нечітко? Дайте відповідь щодо кожного поняття.?

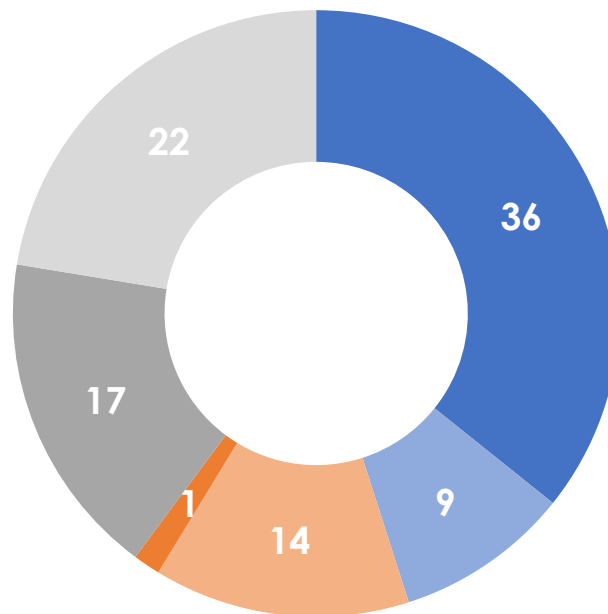
«Відновлення територій»

- Повністю чітко визначене
- Скоріше чітко визначене
- Скоріше нечітко визначене
- Зовсім нечітко визначене
- Це не моя сфера
- Важко сказати

«Розвиток територій»

- Повністю чітко визначене
- Скоріше чітко визначене
- Скоріше нечітко визначене
- Зовсім нечітко визначене
- Це не моя сфера
- Важко сказати

ЩО ТРЕБА УТОЧНИТИ В ПОНЯТТІ «ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ»

А що саме варто уточнити, щоб було повністю чітко визначеним?

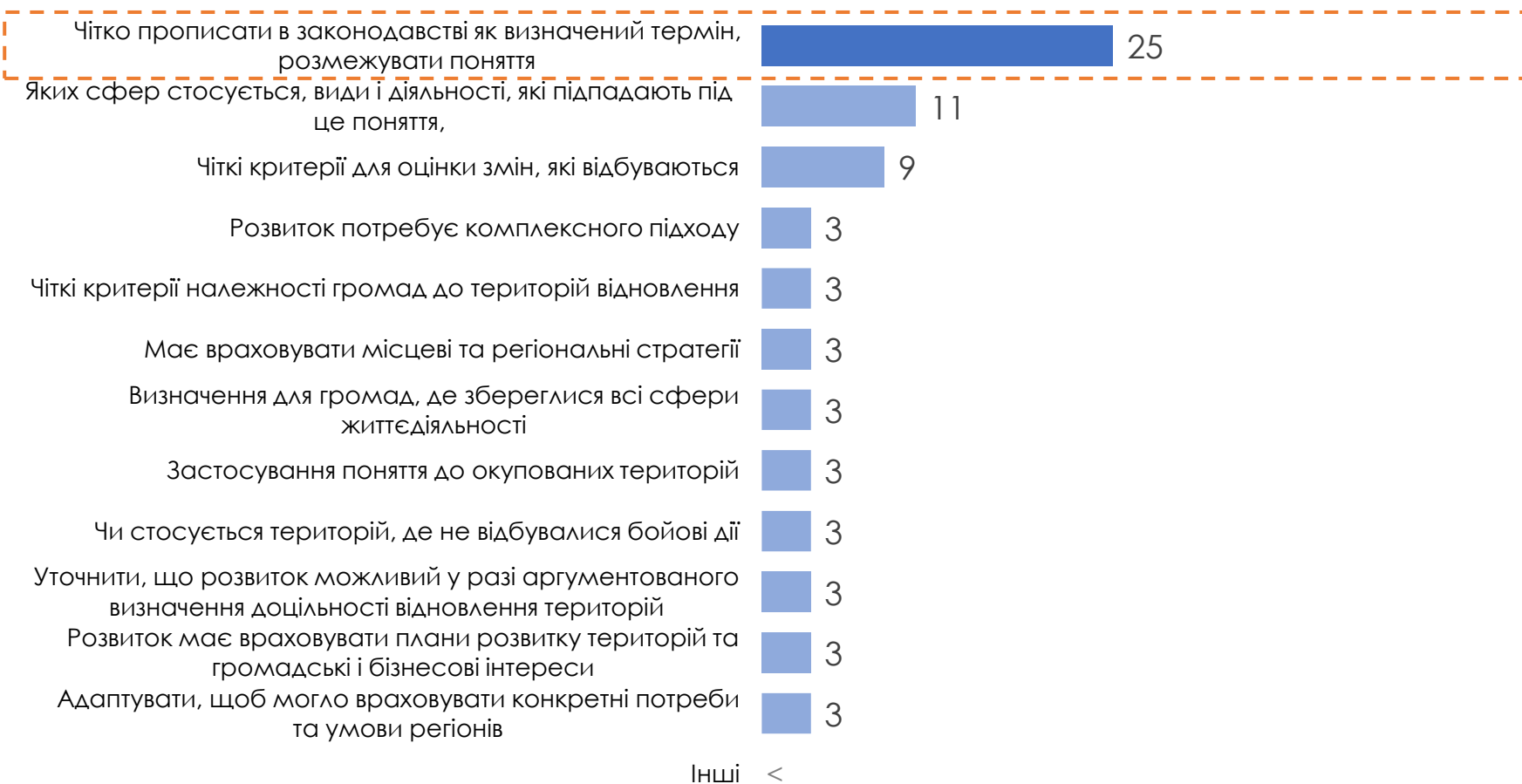
запитання у відкритому форматі серед тих, для кого поняття нечітко визначене

ЩО ТРЕБА УТОЧНИТИ В ПОНЯТТІ «РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ»

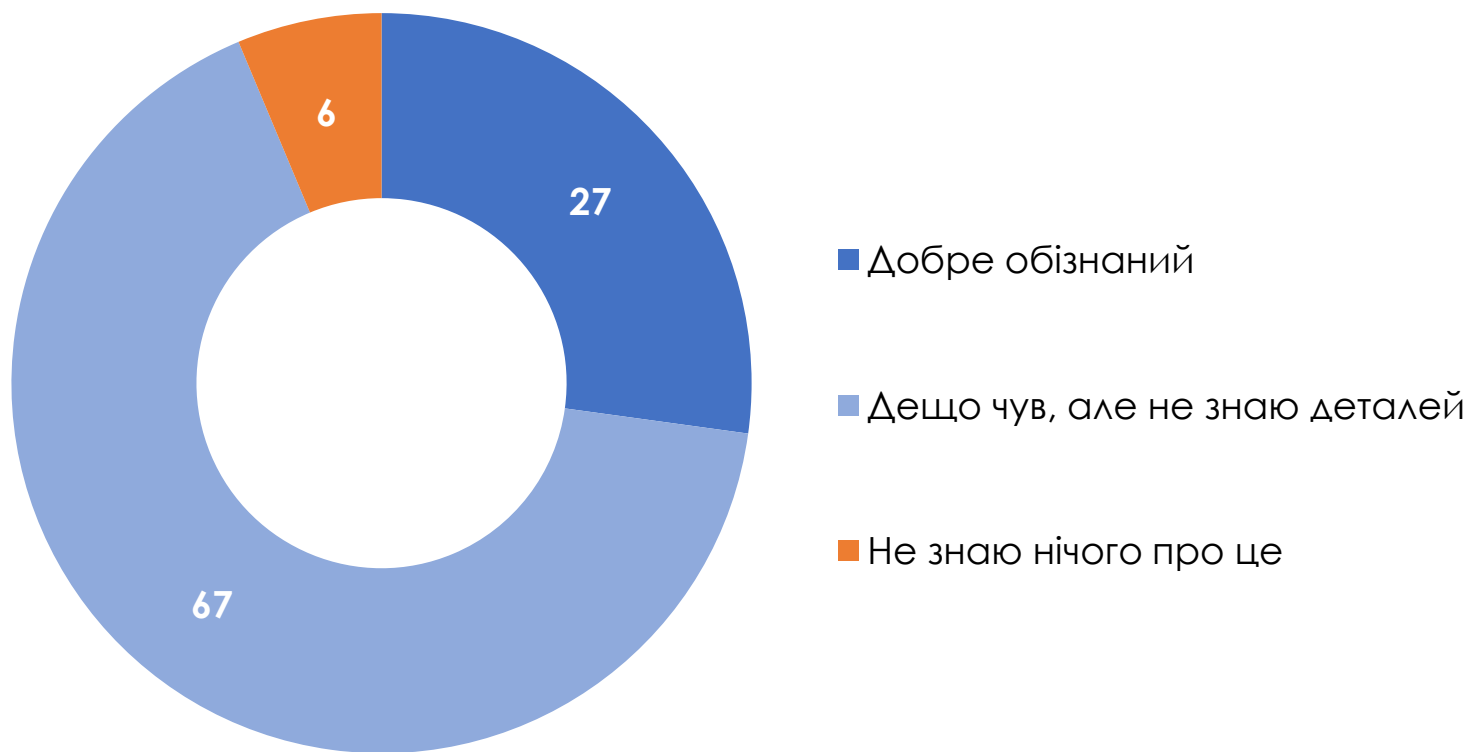
А що саме варто уточнити, щоб було повністю чітко визначеним?

запитання у відкритому форматі серед тих, для кого поняття нечітко визначене

ПОІНФОРМОВАНІСТЬ ПРО ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ, ЯКА ВПРОВАДЖУЄТЬСЯ УРЯДОМ УКРАЇНИ

Ви знайомі чи ні з основними принципами політики відновлення та розвитку, яка впроваджується Урядом України?

ЧИ ВИНИКАЮТЬ ПРОБЛЕМИ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

**А на Вашу думку, виникають чи ні проблеми із реалізацією зазначеної політики
відновлення та розвитку?**

серед тих, хто знає про відповідну політику

ЯКІ ПРОБЛЕМИ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ВИНИКАЮТЬ

Які саме проблеми, на Вашу думку, виникають із реалізацією політики відновлення та розвитку?

запитання у відкритому форматі серед тих, хто у кого виникають проблеми

ЧИ ДОСТАТНІМИ Є ПОВНОВАЖЕННЯ ОМС У СФЕРІ ВІДНОВЛЕННЯ

На Вашу думку, достатніми чи ні є повноваження ОМС у сфері відновлення?

ЯКІ ДОДАТКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПОВИННІ БУТИ У ОМС

Які додаткові повноваження повинні бути передані ОМС?

запитання у відкритому форматі серед тих, хто потребує додаткових повноважень

ЧИ ДОСТАТНІЙ ДОСТУП ДО ЯКІСНИХ ДАНИХ ДЛЯ ПЛАНУВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

У Вас достатній чи ні доступ до якісних даних для планування відновлення та розвитку Вашої громади?

ЯКІ САМЕ ПРОБЛЕМИ ВИНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ БРАК ДОСТУПУ ДО ДАНИХ

Які саме проблеми у Вас виникають у зв'язку з доступом до даних?

запитання у відкритому форматі серед тих, хто має недостатній доступ

Брак місцевої та регіональної статистики

62

Обмежений доступ до реєстрів або вони не працюють, закритий доступ до окремих даних

26

Брак даних від приватного сектору економіки

3

Втрата документів через окупацію

3

Близькість до лінії зіткнення

3

Відсутність в ОМС підрозділу, який би займався статистичною інформацією

3

Відсутність плану просторового розвитку

3

Брак інформації про доступ

3

Брак вузьких спеціалістів

3

Інші <

ЯКІ ДОКУМЕНТИ НЕОБХІДНІ ДЛЯ ПЛАНУВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

Які, на Вашу думку, документи необхідно розробити для планування відновлення та розвитку громади?

Інші <

ЧИ ВИНИКАЮТЬ ПРОБЛЕМИ ЧЕРЕЗ ЗАКОНОДАВСТВО

У Вашій громаді виникають чи ні проблеми під час надання послуг через нерегульованість або прогалини в законодавстві?

ЯКІ ПРОБЛЕМИ ЧЕРЕЗ ЗАКОНОДАВСТВО ВИНΙΚАЮТЬ

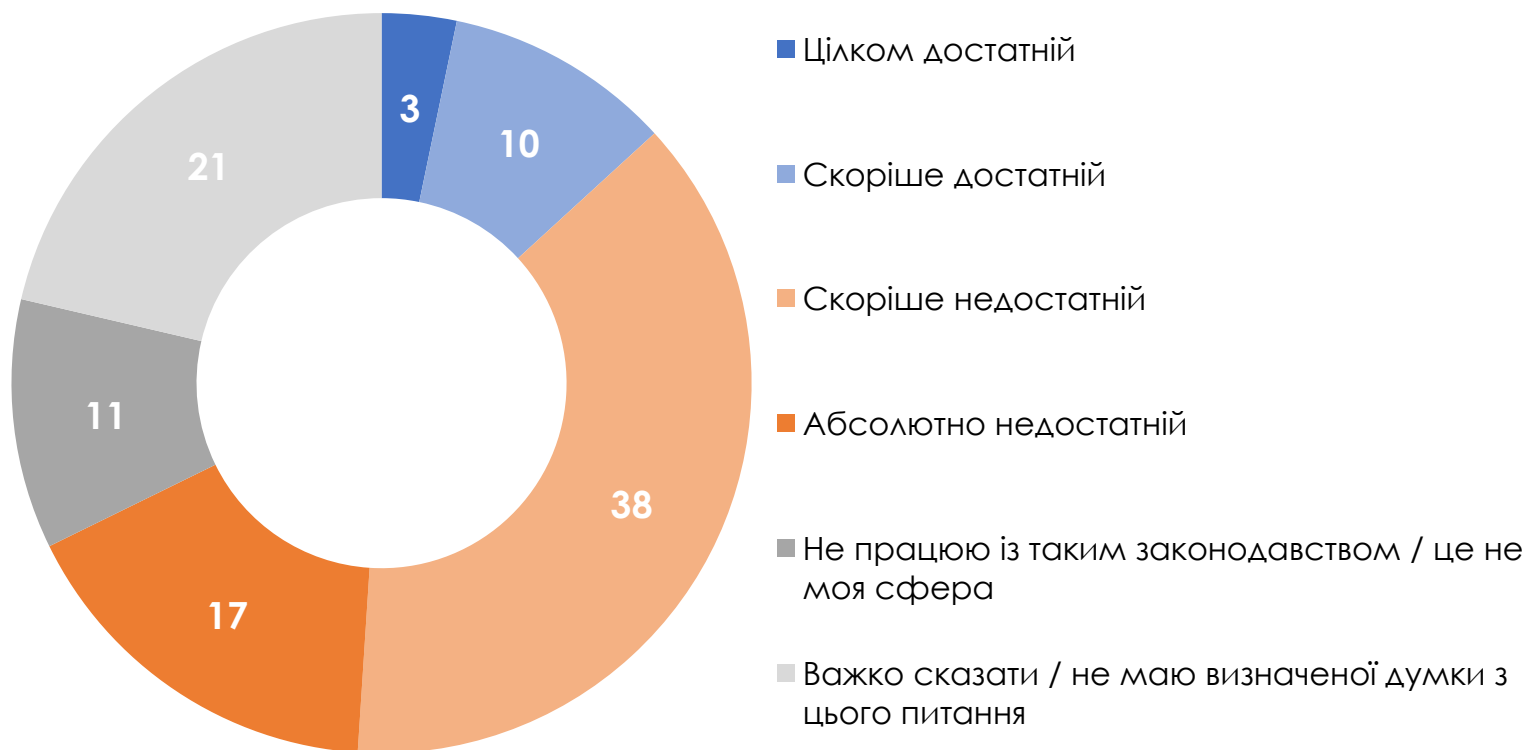
Неврегульованості або прогалини в законодавстві для яких саме послуг створюють найбільше проблем?

запитання у відкритому форматі серед тих, хто у кого виникають проблеми

ЧИ ДОСТАТНІЙ ОБСЯГ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

На Вашу думку, достатній чи ні обсяг державної підтримки та фінансових інструментів для відновлення/розвитку Вашої громади?

ЯКІ РЕСУРСИ/ІНСТРУМЕНТИ НАЙБІЛЬШЕ ПОТРЕБУЮТЬ

Які саме ресурси та/або інструменти Ви найбільше потребуєте?

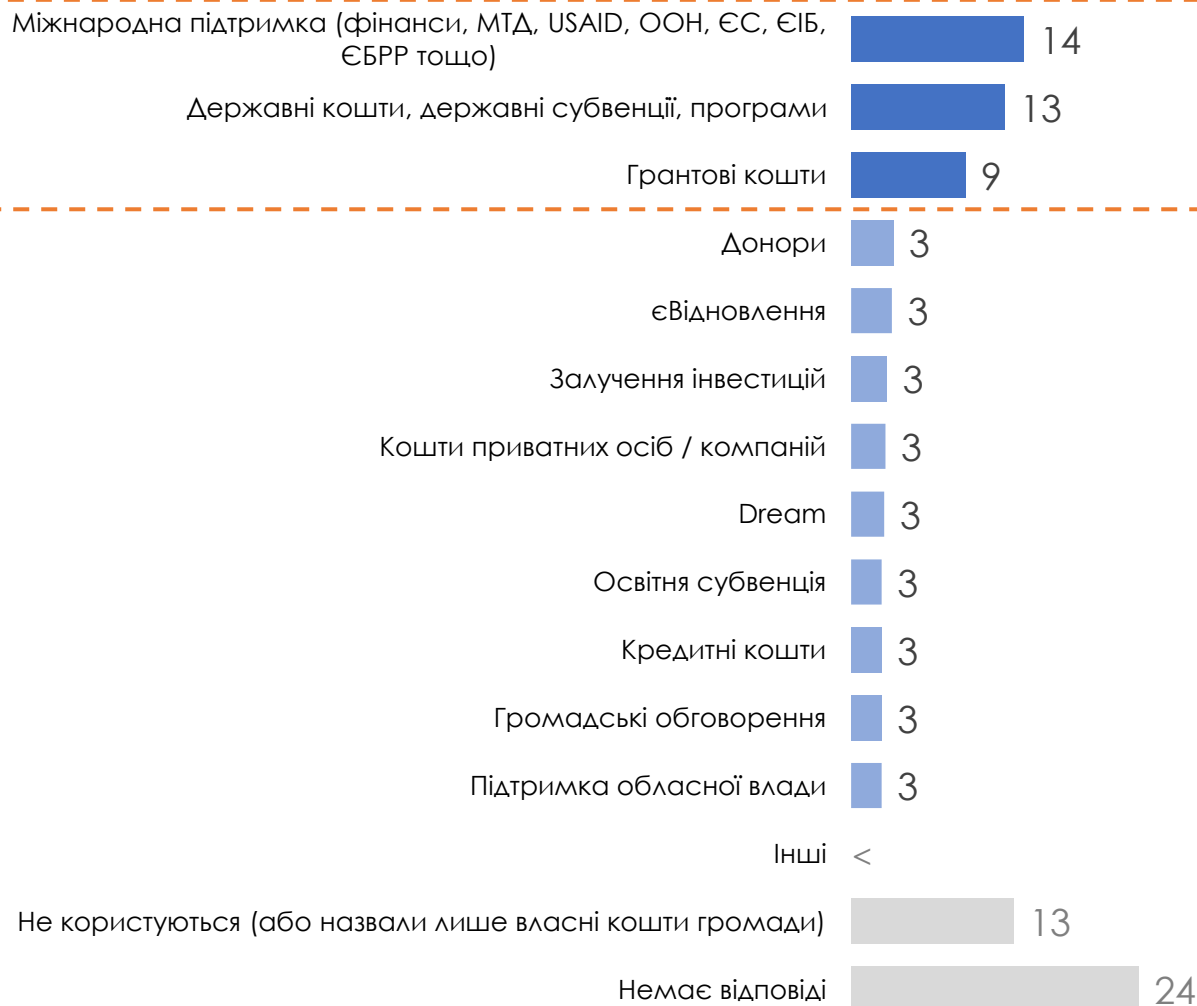
запитання у відкритому форматі серед тих, хто говорить про недостатній обсяг

ЧИ ДОСТАТНІЙ ОБСЯГ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

А які інструменти/ресурси Ви вже використовуєте? Запишіть, будь ласка.

Виникають чи ні проблеми у співпраці між бізнесом та Вашою громадою в контексті відновлення?

ЯКІ ПРОБЛЕМИ МІЖ БІЗНЕСОМ І ГРОМАДОЮ ВИНИКАЮТЬ

Які саме проблеми виникають між Вашою громадою і бізнесом в контексті відновлення?

запитання у відкритому форматі серед тих, хто у кого виникають проблеми

Брак інтересу у бізнесу до громади

15

Брак комунікації між бізнесом і громадою

9

Тіньова економіка

8

Різні погляди на відновлення і різні пріоритети

8

Нечітке законодавство

8

Повнота сплати податків та орендної плати за комунальне майно, землю

6

Брак робочої сили

5

Відсутність механізму компенсації збитків завданих бізнесу

5

Інші <

Виникають чи ні проблеми у співпраці між державою та Вашою громадою в контексті відновлення?

ЯКІ ПРОБЛЕМИ МІЖ ДЕРЖАВОЮ І ГРОМАДОЮ ВИНИКАЮТЬ

Які саме проблеми виникають між Вашою громадою і державою в контексті відновлення?

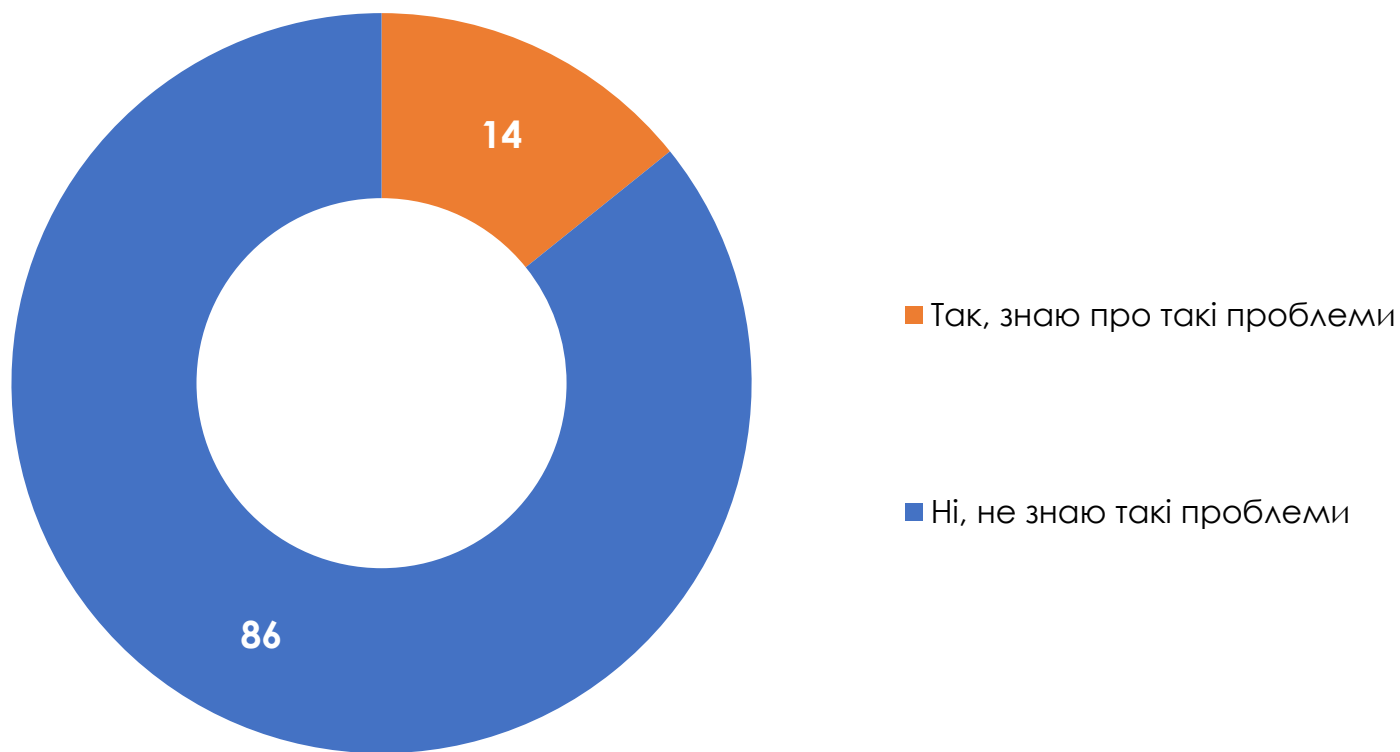
запитання у відкритому форматі серед тих, хто у кого виникають проблеми

Інші <

ЧИ ЗНАЮТЬ ПРО ПРОБЛЕМИ В ДЕОКУПОВАНИХ ГРОМАДАХ

Чи знаєте Ви що-небудь, чули від колег, особисто стикалися з проблемами, з якими стикаються громади після деокупації – під час відновлення влади на деокупованих територіях?

ЯКІ ПРОБЛЕМИ ВИНΙΚАЮТЬ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Які саме проблеми, наскільки Вам відомо, виникають під час відновлення влади на деокупованих територіях?

запитання у відкритому форматі серед тих, хто знає про такі проблеми

Руйнування інфраструктури, обстріли, очищення території 37

Відтік людей 33

Брак кадрів, організація влади 26

Вібудова житла, єВідновлення 22

Соціальний захист, соціальна сфера 15

Брак робочих місць 8

Повільні процеси відновлення 7

Колабораціонізм 7

Інші <

ЧИ ІСНУЮТЬ ПРОГАЛИНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ОМС І ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

На Вашу думку, існують чи ні прогалини в законодавстві щодо взаємодії органів місцевого самоврядування та військових адміністрацій в контексті відновлення?

ЯКІ ОСНОВНІ ПРОГАЛИНИ ІСНУЮТЬ

Які основні прогалини щодо взаємодії ОМС та військових адміністрацій в контексті відновлення Ви можете назвати?

запитання у відкритому форматі серед тих, які вважають, що прогалини є

Брак розмежування повноважень і їх дублювання,
брак спільних документів і взаємодії

59

Перекладання відповідальності військових
адміністрацій на ОМС

23

Розподіл ресурсів на відновлення громад

8

Залучення громадськості

8

Кадровий потенціал

8

Право вето у військових адміністрацій

8

Надання компенсацій за житло

8

Інші <

ЧИ ІСНУЄ ДУБЛЮВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОМС І ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

А існують чи ні проблемами дублювання повноважень ОМС та військових адміністрацій в контексті відновлення?

ЯКІ ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ З ДУБЛЮВАННЯМ ІСНУЮТЬ

Які основні проблеми щодо дублювання повноважень ОМС та військових адміністрацій в контексті відновлення Ви можете назвати?

запитання у відкритому форматі серед тих, які вважають, що прогалини є

ЧИ ІСНУЄ ДУБЛЮВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОМС І ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Запроваджені інструменти контролю за витратами на проекти відновлення є ефективними чи ні, на Вашу думку?

Чому саме ці інструменти не є ефективними?

запитання у відкритому форматі серед тих, які вважають, що прогалини є

«Результати не завжди з найбільшим ККД»

«Питання не в правильності кошторису, чи акту виконаних робіт. Головне питання – ефективність витрачених коштів, що в результаті отримає громада, розвиток чи ще один гарний об'єкт на який не має коштів утримувати, а людей в нього ходити»

«Немає значимих результатів»

«Незрозумілий відбір проєктів»

«Контроль відсутній»

Чи є наразі важливі напрямки у відновленні/розвитку громад, які потребують удосконалення чи додаткового законодавчого регулювання?

ЯКІ САМЕ НАПРЯМКИ ПОТРЕБУЮТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ

Які саме є важливі напрямки у відновленні/розвитку громад, які потребують удосконалення чи додаткового законодавчого регулювання?

запитання у відкритому форматі серед тих, які вважають, що такі напрямки є

Культура, захист культурної спадщини 15

Залучення кадрів 9

Податки 7

Земельні питання 7

Соціальна сфера 7

Підтримка бізнесу 7

Демографія 7

Спрощення розробки містобудівної документації 7

Джерела фінансування просторового планування 7

Соціальне житло 7

Інші <

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

